

REQUADRE I-1.

**AUTONOMIA FISCAL:
TRIBUTS PROPIS I CEDITS**

LUIS RAMIS DE AYREFLOR CARDELL
Economista

1.

**EL DEBAT SOBRE L'AUTONOMIA
FISCAL A LES COMUNITATS
AUTÒNOMES**

El primer aspecte que cal abordar en relació amb l'autonomia fiscal de les comunitats autònomes a Espanya és la necessitat o no que existeixi. Aquest debat es fonamenta en dues postures principals: els que defensen la centralització davant els que donen suport a la descentralització fiscal.

Els detractors de l'autonomia fiscal argumenten, principalment, la defensa d'un Estat centralitzat en què tots els ciutadans i ciutadanes paguin els mateixos impostos, amb els mateixos tipus impositius. Entre les seves raons destaca el temor al *dúmping* fiscal, així com els problemes següents:

- Fomenta la desigualtat territorial i fiscal: crea desequilibris, ja que atrau riquesa a zones amb menys càrrega impositiva i perjudica les regions veïnes que veuen com disminueix la seva recaptació.
- Competència deslleial: distorsiona el mercat, perquè crea condicions desiguals per a les empreses.

- Evita posar o gestionar directament els impostos als ciutadans i ciutadanes, i és el Govern central qui ho fa.

D'altra banda, els que donen suport a l'autonomia fiscal de les comunitats autònomes a Espanya (o dels estats en règims federals) argumenten el següent:

- Més coneixement de les necessitats de cada comunitat autònoma tant pel que fa a persones com a territori.
- Capacitat d'influència en determinades polítiques econòmiques. A través d'incentius o gravàmens es pot ajudar a fomentar sectors econòmics o no, en funció dels objectius que el territori es proposi.
- Nous fets impositius: la fiscalitat descentralitzada permet introduir impostos o taxes no existents sobre activitats per raó de les característiques pròpies de cada territori que, a més, d'altres poden seguir, basant-se en aquestes experiències tributàries.
- Increment de la transparència: fomenta la rendició de comptes, ja que els ciutadans i ciutadanes poden avaluar i fiscalitzar més fàcilment l'acció dels governs locals i les seves decisions pressupostàries i ajudar així a la despesa eficient.
- Minicompetència fiscal constructiva: permet atraure inversions d'acord amb una eficiència superior o una recerca de sectors en línies determinades.

- La presa de decisions en l'àmbit local redueix la burocràcia i els costos operatius en comparació amb un govern centralitzat, la qual cosa permet respostes més ràpides a les necessitats locals.

Per tot això, l'autonomia fiscal és fonamental per a les comunitats autònomes a Espanya perquè els permet gestionar els seus propis recursos i adaptar una petita part de la fiscalitat a les necessitats específiques dels seus territoris. Això contribueix a aconseguir més eficiència i responsabilitat en la despesa pública, a més de fomentar el desenvolupament econòmic i social local. Així mateix, l'autonomia fiscal enforteix el principi de subsidiarietat, la qual cosa assegura que les decisions es prenguin tan a prop com sigui possible de la ciutadania. La conclusió que podem extreure és que la descentralització en la despesa ha d'anar acompanyada de la mateixa descentralització en els ingres-

sos, perquè, en cas contrari, no hi hauria una veritable autonomia. A Espanya, a més, com que el govern central es reserva la normativa i gestió de cobrament sobre els impostos més importants com són l'IRPF, l'IVA i l'impost de societats, no es pot distorsionar la unitat de mercat.

2.

EXEMPLES DE TRIBUTACIÓ ALS ESTATS FEDERALS

Alemanya

El sistema recaptador entre el Govern federal i els länder és similar a l'espanyol. Originalment, es basava en transferències de l'Estat central, però ha evolucionat cap a un model d'imposts compartits i cedit.

La distribució dels impostos compartits és la següent (quadre RI-1.1.):

QUADRE RI-1.1. DISTRIBUCIÓ DELS IMPOSTS COMPARTITS A ALEMANYA			
Imposts	Federal	Länder	Municipis
IRPF	42,5 %	42,5 %	15 %
Societats	50 %	50 %	0 %
IVA	50,2 %	47,6 %	2,2 %

Font: Elaboració pròpia.

Imposts de competència dels länder:

- Impost sobre transmissions patrimonials: és el més rellevant per als länder.
- Impost sobre successions i donacions: la legislació és federal, però la recaptació s'assigna íntegrament als länder.

- Impost sobre la cervesa: gestionat i recaptat pel land on es produeix o s'introdueix el producte.
- Impost sobre apostes i loteries: grava les apostes en curses de cavalls i jocs autoritzats.

- Taxa sobre la protecció contra incendis: s'aplica a primes de certes assegurances i finança els serveis de bombers regionals.
- Hi ha un sistema de compensació econòmica entre els diferents länders, basat a modificar el repartiment de l'IVA, per poder oferir serveis semblants.

Estats Units: el model de «federalisme fiscal paral·lel»

Als EUA cada nivell de govern disposa de la seva pròpia sobirania fiscal, cosa que genera una gran diversitat regional. El sistema de sobirania separada implica que els ciutadans i ciutadanes paguen impostos per separat al Govern federal (IRS) i a l'Estat corresponent. Així, els impostos regionals impliquen:

- Suplement sobre l'impost de la renda: el fixa cada estat.
- Suplement sobre l'impost de societats: el fixa cada estat.
- Impost a les vendes: les taxes solen oscil·lar entre el 4 % i el 7 %.

No hi ha cap sistema de solidaritat d'ingressos entre estats.

3.

AUTONOMIA TRIBUTÀRIA A ESPANYA

És un model més semblant a l'alemany, però els governs autònoms tenen més potestat en la gestió i el tipus dels impostos cedit. A més, hi ha la possibilitat

d'establir tributs propis a les diferents comunitats autònomes: totes les comunitats tenen impostos propis, excepte Madrid.

Catalunya en té 15 i alguns de molt diferents, com el de les begudes energètiques o els habitatges buits, a més d'altres que estan més relacionats amb el medi ambient i que solen ser els més comuns en la majoria de les autonomies.¹ Del quadre RI-1.2, s'obté que hi ha 76 tributs que regeixen en determinades parts del territori espanyol, tot i que n'hi ha un cert nombre en què els gravàmens no estan activats.

4.

ELS TRIBUTS PROPIS DE LES ILLES BALEARS

La nostra comunitat disposa de quatre tributs propis (quadre RI-1.3). Per ordre d'importància, són:

A- Impost sobre estades turístiques (ecotaxa). L'impost té per objecte gravar les estades de les persones físiques en establiments turístics situats en el territori de les Illes Balears, amb la finalitat d'obtenir recursos econòmics destinats a finançar actuacions orientades a l'impuls, la millora i el foment del turisme sostenible.

La quota tributària íntegra és el resultat d'aplicar a la base imposable les tarifes que se situen entre els 4 € per dia en hotels de 5 estrelles i 1 € per dia en hostals o albergs.

1. País Basc i Navarra, com que no estan en el règim fiscal comú, queden excloses.

És el tribut propi que recapta més ingressos, 142.703.300 euros l'any 2024. L'ecotaxa actual es va crear el 2016.

B- Cànon de sanejament d'aigües. És un impost que es paga per l'ús i la depuració de l'aigua. S'aplica a tots els consums d'aigua i serveix per finançar el tractament i la depuració de les aigües residuals a les Illes Balears. El cànon té una part fixa (segons el tipus d'ús) i una part variable (segons el consum d'aigua en metres cúbics). Aquest és el primer tribut propi creat i l'any 2024 va recaptar ingressos per un import de 92.742.175 €.

C- Impost sobre el joc del bingo. Aprovat per la Llei 13/1990 sobre tributació de jocs de sort. Aquest tribut recau sobre els premis del joc del bingo, si bé actualment s'aplica a tipus zero.

D- Taxes autonòmiques. Les diverses taxes autonòmiques estan recollides per llei, i també per llei s'actualitzen les bases, els tipus de gravamen i les quotes tributàries de les taxes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears anualment. Les taxes són un tipus específic de tribut que es paga per rebre un servei públic directe, per la qual cosa el pagament s'ha de correspondre amb el cost del servei.

QUADRE RI-1.2. IMPOSTS PROPIS DE LES COMUNITATS AUTÒNOMES A ESPANYA

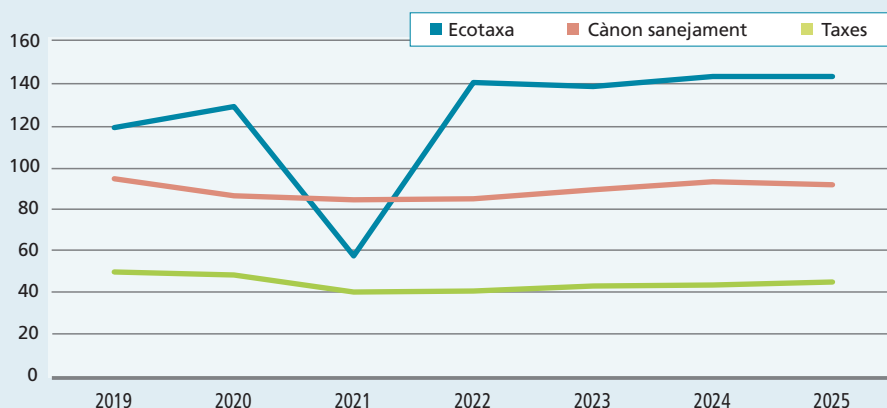
Comunitat autònoma	Nombre	Finalitat més important
Catalunya	15	Habitatges buits, mediambientals
Andalusia	8	Mediambientals, residus
Múrcia	6	Residus radioactius
Galícia	6	Mediambientals, cànon eòlic, millora
Astúries	6	Grans establiments comercials
Canàries	5	Labors del tabac
Aragó	5	Mediambientals
C. Valenciana	5	Mediambientals
Illes Balears	4	Estades turístiques
Extremadura	4	Cinegètic
La Rioja	4	Mediambientals
Castella-la Manxa	3	Mediambientals, eòlic
Cantàbria	3	Mediambientals, aigües, residu
Castella i Lleó	2	Residus
Madrid	0	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació (Direcció General de Pressuposts) i ATIB.

QUADRE RI-1.3. IMPOSTS PROPIS A LES ILLES BALEARS							
	Ingressos	%	Ingressos	%	Ingressos	%	Ingressos
	2014		2023		2024		2025
Rendiments dels tributs propis							
Ecotaxa			138.079.236 €	2,80 %	142.703.300 €	2,48 %	142.682.295 €
Sobre el joc	0 €	0,00%	0 €	0,00 %	0 €	0,00 %	0 €
Cànon de sanejament d'aigües	78.653.834 €	2,71%	88.953.083 €	1,80 %	92.742.176 €	1,61 %	90.901.223 €
Taxes							
Taxes de joc	30.896.018 €	1,06%	34.151.405 €	0,69 %	35.122.280 €	0,61 %	36.264.648 €
Taxes art. 30	11.426.351 €	0,39%	8.784.883 €	0,18 %	8.167.655 €	0,14 %	8.550.194 €
Total	120.978.217 €	4,16%	269.970.630 €	5,47 %	278.737.435 €	4,84 %	278.398.360 €

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació (Direcció General de Pressuposts) i ATIB.

Gràfic RI-1.1.
Evolució dels ingressos en impostos propis en M€.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació (Direcció General de Pressuposts) i ATIB.

De l'anàlisi de la recaptació dels tributs propis, se'n poden obtenir una sèrie de conclusions:

- L'aportació dels tributs propis sobre el total d'ingressos tributaris, en termes percentuals, s'ha incrementat des que existeix l'impost d'estades turístiques. L'any 2014, quan representaven el 4,16 % dels ingressos tributaris, al 4,62 % de l'any 2025, i va assolir el màxim el 2023, amb un 5,47 %.
- En termes absoluts, hem passat de 120.978.217 € l'any 2014 a 278.398.360 € el 2025.
- Les pujades de recaptació es deuen a un increment de l'activitat, no a increments del tipus d'imposició.
- L'aportació de les taxes sobre el total

d'ingressos tributaris en termes percentuals ha disminuït des de l'any 2014, en què representaven l'1,4 % del total d'ingressos tributaris, al 0,74 % de l'any 2025, amb tendència a la baixa. En termes absoluts, la recaptació ha passat de 42.322.369 € (2014) a 44.814.842 € (2025), amb un estancament els darrers anys, ja que la diferència és inferior als increments de l'IPC, per tant, es pot suposar que actualment no es cobreix el cost del servei.

- L'increment general dels ingressos tributaris de la CAIB fa que els tributs propis baixin el seu pes en el total, no per disminucions de recaptació, ja que s'incrementen, tot i que tenen les mateixes tarifes des de fa anys.
- Els tributs propis i les taxes es veuen reduïts en el conjunt d'ingressos de la comunitat autònoma un 4,85 % l'any

2025, per tant, es redueixen sobre l'estructura financera total; en termes absoluts són els mateixos els dos darrers anys.

- Els tributs propis són els més transparents, ja que la destinació dels seus ingressos és pública.
- En darrer lloc, cal recordar que el BOE número 27 de 2006 va publicar, dins la Llei de mesures tributàries de la CAIB, la creació d'un impost propi denominat «impost sobre la circulació de vehicles d'arrendament sense conductor», que té per objecte gravar la capacitat de pagament que es posa de manifest en utilitzar un vehicle d'arrendament sense conductor per circular pel territori d'aplicació de l'impost, així com afavorir conductes que preservin l'entorn mediambiental. Cap govern, des de llavors, ha dut a terme el desenvolupament reglamentari d'aquest impost per a la seva aplicació.

5.

ELS TRIBUTS CEDITS EN GRAU MÀXIM A LES ILLES BALEARS

Els tributs cedits en grau màxim a les Illes Balears impliquen que la comunitat autònoma, respecte d'aquests tributs, assumeix la gestió, liquidació, recaptació i inspecció, així com la revisió dels actes dictats en via de gestió, la capacitat normativa i el rendiment total del tribut generat en l'àmbit de les Illes Balears.

Els tributs propis de les Illes Balears i la seva recaptació es mostren en el **quadre RI-1.4** i inclouen:

1. Impost sobre successions i donacions, amb competència en la regulació de les reduccions de la base imposable, tarifa de l'impost, quantia i coeficients de patrimoni preexistent i deduccions i bonificacions de la quota, així com en determinats aspectes de la gestió i la liquidació. Grava els increments de patrimoni a títol gratuït (herència, llegat, donació i assegurances de vida no subjectes a IRPF) de les persones físiques, i la gestió i recaptació del qual correspon al Govern de les Illes Balears, quan el causant de les transmissions *mortis causa* hagi tingut la seva residència habitual en territori de les Balears, quan els béns immobles donats radiquin en territori d'aquestes Illes, o quan el donatari tengui la seva residència habitual en aquesta comunitat autònoma en els altres supòsits de donació d'altres béns i drets.

També és un impost sobre el patrimoni de residents en territori de les Illes Balears, sobre el qual la comunitat autònoma té competència normativa en matèria de mínim exempt, tipus de gravamen i deduccions i bonificacions de la quota. La recaptació d'aquest impost, si l'any 2024 suposava 92 M€, el 2025, amb la rebaixa fiscal del Govern, baixa a 85 M€, una xifra que suposa una disminució d'uns 7 M€ i és el segon any de disminució. Això significa que el Govern balear ha recaptat menys o més? No és possible demostrar-ho amb xifres concretes, però aquests diners, en mans privades, segur que han contribuït, en certa manera, a incrementar el consum i, per tant, pujar

QUADRE RI-1.4. IMPOSTS CREDITIS TOTALMENT A LES ILLES BALEARS								
Imposts creditis totalment	2014		2023		2024		2025	
	Ingresos	Sobre total tributs	Ingresos	Sobre total tributs	Ingresos	Sobre total tributs	Ingresos	Sobre total tributs
Patrimoni	47.781.317 €	1,64%	86.288.082 €	1,75%	95.918.854 €	1,67%	50.867.622 €	0,85%
Successions i donacions	91.817.585 €	3,16%	150.410.889 €	3,05%	92.068.363 €	1,60%	85.049.919 €	1,41%
ITP i AJD	358.098.162 €	12,32%	807.526.752 €	16,36%	848.143.940 €	14,76%	942.542.089 €	15,68%
Dipòsits entitats bancàries	0 €	0,00%	11.573.969 €	0,23%	10.804.915 €	0,19%	11.312.569 €	0,19%
Residus	0 €	0,00%	11.573.969 €	0,23%	10.804.915 €	0,19%	10.529.611 €	0,18%
Hidrocarburs	34.263.989 €	1,18%	23.496.288 €	0%	20.946.788 €	0%	228.556.300 €	3,66%
Mitjans de transport	18.406.088 €	0,63%	35.000.636 €	0,71%	41.741.349 €	0,73%	42.690.991 €	0,71%
Total impostos creditis	550.367.141 €	18,93%	1.125.870.585 €	22,33%	1.120.431.148 €	19,54%	1.371.549.101 €	19,02%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació (Direcció General de Pressuposts) i ATIB.

la recaptació d'altres impostos. Per exemple, l'IVA va pujar en 62 M, l'ITP-AJD es va incrementar en 62 M i l'IRPF en 61 M€. Per tant, en cap cas es pot dir que s'ha deixat de recaptar aquesta xifra de 57 M en dos anys, ja que fàcilment es recaptarà aproximadament la mateixa quantitat mitjançant altres impostos, tot dependrà de l'eficiència en la gestió.

2. L'impost sobre el patrimoni és un tribut de caràcter directe, personal i periòdic, el rendiment del qual està cedit íntegrament a les comunitats autònomes, les quals, a més, poden assumir competències normatives sobre el mínim exempt, el tipus de gravamen i les deduccions i bonificacions de la quota. Les deduccions i bonificacions autonòmiques són compatibles amb les que estableix la normativa estatal reguladora de l'impost i no en poden suposar una modificació. La base liquidable s'obté minorant la base imposable en l'import del mínim exempt que sigui aplicable.

La quota íntegra, quan superi el mínim exempt, va del 0,28 % al 3,45 % per a quantitats superiors a 10.909.916 €. Amb efecte a partir de l'1 de gener de 2024, el mínim exempt aplicable als subjectes passius per obligació personal amb residència habitual a les Illes Balears és de 3.000.000 d'euros (en lloc dels 700.000 euros de la llei estatal). La recaptació l'any 2025 va suposar 50,9 M€.

3. Impost sobre dipòsits en entitats financeres (IDEC). És un impost que grava els bancs (no el client) pel volum de

dipòsits que gestionen, amb tipus aplicables progressius, a partir del 0,03 % o superior, segons la base imposable. És un impost estatal, però, com que abans que l'Estat el creés hi havia comunitats que ja el tenien creat, una vegada recaptat se cedeix aquesta recaptació a les comunitats autònomes en funció dels dipòsits que hi ha a les sucursals de cada comunitat. Suposava un ingrés l'any 2025 d'11,3 M€. Per tant, la seva incidència és petita.

4. Impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, amb competència en tipus de gravamen, deduccions i bonificacions. Els fets imposables són:

- a) Les transmissions oneroses no empresarials per actes *inter vivos* de tota classe de béns i drets que integren el patrimoni de les persones físiques o jurídiques.
- b) La constitució de drets reals, préstecs, fiances, arrendaments, pensions i concessions administratives i l'ampliació ulterior del seu contingut.
- c) Operacions empresarials immobiliàries, subjectes i exemptes de l'IVA.

Aquest és l'impost cedit a la CAIB més important per un doble motiu: en primer lloc, per la importància de l'ingrés l'any 2025, amb 942,5 M€ recaptats, i amb un creixement continuat en dos anys de 135 M€ més; en segon lloc, les transmissions patrimonials afecten els habitatges usats, la qual cosa permet al Govern influir en el preu final d'aquests.

Segons el cost de l'immoble, el gravamen que s'ha d'aplicar va del 8,5 % a l'11,5 %, però tenir-ne la gestió total permet aplicar reduccions importants per facilitar l'accés a un habitatge.

En aquest moment, hi ha tres casos de bonificació:

- Tipus reduït del 4 %: en cas que el valor real o declarat de l'immoble adquirit sigui igual o inferior a 270.152 euros, i sempre que l'immoble hagi de constituir, en el moment de l'adquisició, l'habitatge habitual de l'adquirent i, a més, no sigui titular de cap altre dret en propietat.
- Tipus reduït del 2 %: quan l'adquirent tingui menys de 36 anys i, a més, l'habitatge constitueixi el primer habitatge respecte al qual adquireixi la propietat, i el valor de l'immoble sigui inferior a 270.153 €.
- Tipus reduït al 0 % de la quota tributària de l'impost per adquisició d'immoble que hagi de constituir el primer habitatge habitual de joves de menys de 30 anys o de persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 33 %, sempre que concorrin determinats requisits.

Per tant, als joves i persones amb discapacitat se'ls redueix el cost de l'habitatge amb aquestes bonificacions fiscals en determinades condicions. S'està revisant incrementar el valor màxim de l'immoble per acollir-se a les bonificacions. Si la compra és d'un immoble de nova construcció, està subjecte a l'IVA, i el tipus

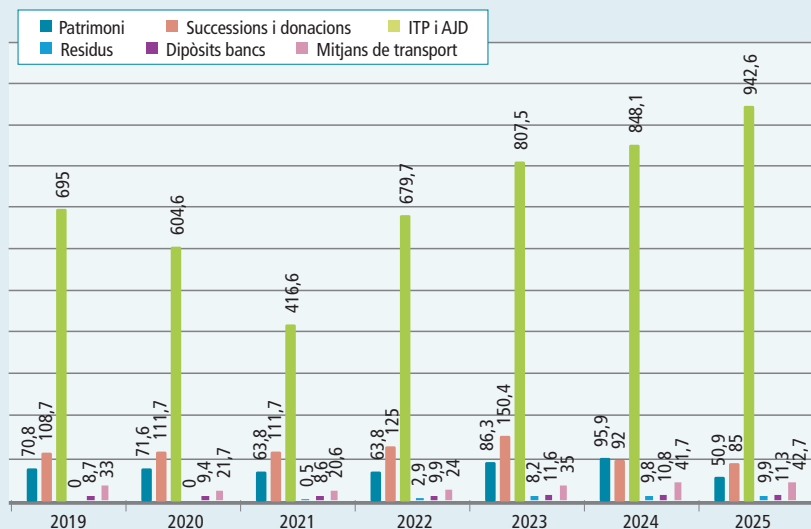
de gravamen és del 10 %; en el cas que sigui un HPO o de règim especial de promoció pública, és del 4 %.

En relació amb els actes jurídics documentats (AJD), són objecte d'aquest tribut les escriptures i els actes notariaus quan tinguin per objecte una quantitat o cosa avaluable, contenguin actes o contractes inscripibles en els registres de la Propietat, Mercantil i de la Propietat Industrial i no estiguin subjectes a l'impost sobre successions i donacions o de transmissions patrimonials oneroses i operacions societàries. Estan sotmeses a la quota gradual que regula l'article 31.2 del Text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, així com documents mercantils o administratius. El tipus de gravamen a les Illes Balears és del 1,5 %.

Si l'any 2014 l'ingrés era de 358.098.162 €, l'increment en dotze anys ha estat del 263 %, per tant, l'increment de l'activitat econòmica es pot comprovar amb la recaptació d'aquest tribut. Dels ingressos, el 78 % correspon a la recaptació de l'ITP i el 22 % a l'AJD.

5. Impost especial sobre determinats mitjans de transport (*). Hi ha competència normativa en matèria de tipus de gravamen i en certs aspectes de gestió i liquidació. L'impost de matriculació a les Illes Balears grava la primera matriculació de vehicles (nous o usats), embarcacions i motos nàutiques. Els tipus impositius depenen de les emissions de CO₂. Dels 18.263.989 € ingressats l'any 2014, hem passat —dotze anys més tard— a 42.690.991 €.

Gràfic RI-1.2.
Evolució dels ingressos en impostos cedits en M€

6. Impost sobre les vendes detallistes de determinats hidrocarburs, amb competència normativa en matèria de tipus i en aspectes de gestió i liquidació. En aquest moment no està en vigor.²

7. L'impost sobre el dipòsit de residus en abocadors, la incineració i la coïncineració de residus (*).

És un tribut de naturalesa indirecta que recau sobre el lliurament de residus en abocadors per eliminar-los, l'abocament de residus en instal·lacions

d'incineració per a la seva eliminació o valorització energètica, o el lliurament de residus en instal·lacions de coïncineració de residus per a la seva eliminació o valorització energètica.

El tipus impositiu va de 3 € a 20 € per tona, segons les característiques del residu (perillós, inerts, incineració, municipals, etc.). L'any 2025, la recaptació va ser de 10.529.611 €.

De l'anàlisi de la recaptació dels tributs cedits en grau alt se'n poden obtenir una sèrie de conclusions.

2. Tant l'impost especial sobre determinats mitjans de transport com l'impost sobre les vendes detallistes de determinats hidrocarburs encara no han estat objecte de cessió efectiva, per la qual cosa la seva gestió, liquidació, inspecció i recaptació les continua duent a terme l'Estat a través de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT).

– L'aportació dels tributs cedits sobre el total d'ingressos tributaris, en termes percentuals, és el mateix l'any 2014 que l'any 2025: el 19 % dels ingressos tributaris totals.

- En termes absoluts, hem passat de 550.367.741 € a 1.316.802.32 €, per tant, s'han incrementat en un 239 % en 12 anys.
- L'estabilització dels ingressos 2023-2025 es deu a la reforma fiscal que va eliminar les successions i donacions en determinats supòsits, i, en menys mesura, el patrimoni.
- La pujada en els ingressos d'ITP i AJD compensen les reduccions fiscals citades i poden ser conseqüència de la variació positiva.
- El pes dels tributs ITP i AJD representa al voltant d'un 15 % del total dels ingressos tributaris de la CAIB; patrimoni i successions, l'1,6 %, i la resta, per davall l'1 %.
- L'impost sobre el patrimoni net de persones físiques no existeix en cap país de la Unió Europea, excepte a Espanya. Fora de la UE, però dins Europa, també s'aplica a Noruega i Suïssa.

6.

**ALTRES TRIBUTS CEDITS
PARCIALMENT A LES ILLES
BALEARS**

Altres tributs cedits parcialment i sense capacitat normativa dins el sistema de finançament són:

Tarifa autonòmica de l'IRPF
Impost sobre el valor afegit

IE sobre la cervesa
IE sobre l'alcohol i begudes derivades
IE sobre les labors del tabac
IE sobre els hidrocarburs
IE sobre productes intermedis
IE sobre l'electricitat

7.

CONCLUSIONS

De l'anàlisi de la recaptació dels tributs propis i cedits en grau alt se'n poden obtenir, també, una sèrie de conclusions.

- El grau d'autonomia fiscal sumant tributs propis i cedits en grau alt és del 23,04 %, per tant, dona marge per marcar una política fiscal pròpia a les Illes Balears segons determini el seu govern.
- Cap autonomia espanyola té marge per fer el que s'anomena *dumping fiscal*, ja que no controla un 50 % dels tributs, especialment el de societats, l'impost sobre el valor afegit i el del rendiment sobre persones físiques (en aquest, hi ha un petit marge sobre la quota autonòmica que permet modificar l'escala de gravamen, els mínims exempts i les deduccions autonòmiques).
- L'increment general dels ingressos tributaris de la CAIB fa que els tributs propis disminueixin el seu pes en el total, però no per disminucions en la recaptació, ja que aquesta augmenta, tot i que té les mateixes tarifes des de

fa anys, atès que representa el 4,7 %, dels ingressos tributaris totals.

- Els tributs propis poden créixer amb actualitzacions de tributs que no afecten majoritàriament els residents, sempre que aquest increment no freni l'activitat econòmica dels sectors afectats.
- Una política fiscal que fomenti l'activat econòmica a les Illes Balears ajuda a incrementar els ingressos de l'autonomia, tant per tributs propis o cedit com pels compartits amb el Govern central.
- Una política fiscal que fomenti l'activat econòmica a les Illes Balears ajuda a incrementar els ingressos de l'Estat central, ja que n'augmenta la recaptació en IVA, IRPF i societats.
- La proposta de l'any 2026 per a un nou sistema de finançament, per la part coneguda, ofereix incrementar la participació en l'IRPF del 50 % al 55 % i l'IVA del 50 % al 56,5 %, però no incrementa la gestió o capacitat normativa, ni hi ha cap nou tribut cedit en grau alt, per tant, no millora l'autonomia financera de la CAIB.
- En el cas de la comunitat canària, l'impost general indirecte canari (IGIC) és el tribut indirecte que grava el consum a les Illes Canàries, similar a l'IVA peninsular, amb un tipus general del 7 %. S'aplica a empreses i professionals i té un règim especial amb tipus reduïts (0 %, 3 %). En aquest cas, sí que té competència normativa i la segona setmana de març de 2026, a

causa de l'inici de la guerra a l'Iran, va aprovar la supressió del tipus en determinats productes afectats per la pujada de preus.

- El principi d'ordinalitat en el sistema de finançament autonòmic hauria d'anar acompanyat d'una participació més àmplia en tributs compartits i en competència normativa per incrementar l'autonomia fiscal.
- L'infrafinançament de la CAIB permet esperar que un nou sistema de finançament millori els seus ingressos per tributs, ja que el creixement econòmic en basa en el fet que el repartiment en els impostos compartits afavoreix les comunitats més dinàmiques.
- Per a les Illes Balears, el factor d'insularitat no és només un concepte geogràfic, sinó una càrrega financera que condiciona directament l'eficiència de les seves inversions en serveis públics bàsics i, per tant, no representa cap millora pel que fa al cas.